

पेपर
1

MPSC-Group-C-Combine-Prelims-Exam-2022

महाराष्ट्र गट क सेवा संयुक्त (पूर्व) परीक्षा - 2022 सामान्य क्षमता चाचणी

1. 2021 च्या ब्रिक्स फिल्म फेस्टिवलमध्ये खालीलपैकी कोणाला उत्कृष्ट पुरुष अभिनेत्याचा पुरस्कार मिळाला ?
(1) नवाजुद्दिन सिद्दिकी (2) अक्षय कुमार
(3) पंकज त्रिपाठी (4) धनुष
- Who among the following has been awarded as the 'Best actor' (male) at the BRICS film festival 2021 ?
(1) Nawajuddin Siddique
(2) Akshay Kumar
(3) Pankaj Tripathi
(4) Dhanush
2. 2022 सालचे प्रतिष्ठित बोल्ट्झमन पदक प्राप्त करणारे पहिले भारतीय भौतिकशास्त्रज्ञ कोण आहेत ?
(1) प्रोफेसर दीपक धर
(2) अशोक कुमार बरूआ
(3) बिमला बुटी
(4) डी. डी. भवाळकर
- Who is the first Indian Physicist to win the Prestigious Boltzmann Medal for the year 2022?
(1) Professor Deepak Dhar
(2) Ashok Kumar Barua
(3) Bimla Buti
(4) D. D. Bhawalkar
3. टोकियो 2020 (प्रत्यक्षात ऑगस्ट-सप्टेंबर 2021 मध्ये झालेल्या) पॅरालिम्पिक गेम्समध्ये दोन पदके जिंकणारी पहिली भारतीय महिला कोण आहे ?
(1) अवनी लेखरा (2) भाविना पटेल
(3) एकता भ्यान (4) कशिश लाकरा
- Who is the First Indian Woman to win two medals in the Tokyo 2020 (held in Aug - Sep 2021) Paralympics Games ?
(1) Avani Lekhara (2) Bhavina Patel
(3) Ekta Bhyan (4) Kashish Lakra
4. येरवडा मध्यवर्ती कारागृहातील कैद्यांसाठी 2022 मध्ये कोणती ऋण योजना प्रायोगिक तत्वावर सुरू करण्यात आली ?
(1) सहानुभूती योजना (2) आगे बढो योजना
(3) बँक फॉर प्रिझनर्स (4) जिव्हाळा योजना
- Which Credit Scheme is launched for Prisoners of Yerwada Central Jail in 2022 as a Pilot Scheme ?
(1) Sahanubhuti Scheme
(2) Aage badho Scheme
(3) Bank for Prisoners
(4) Jivhala Scheme
5. ग्लोबल ऑब्झर्वेटरी ऑन डोनेशन अँड ट्रान्सप्लांटेशन (GODT) या संस्थेच्या 2021 च्या अहवालानुसार अवयवदान आणि प्रत्यारोपणामध्ये भारताचा जगात..... क्रमांक आहे.
(1) प्रथम (2) द्वितीय
(3) तृतीय (4) पाचवा
- As per Report 2021 of Global Observatory on Donation and Transplantation (GODT), India has been ranked.....in Organ donation and transplantation in world.
(1) First (2) Second
(3) Third (4) Fifth
6. 'बियॉन्ड पॉसिबल' या पुस्तकाचे लेखक कोण आहेत ?
(1) बर्नाडेट मॅकडोनाल्ड (2) नमसदाई पूर्जा
(3) अरुणिमा सिन्हा (4) स्टीफन आल्टर
- Who is the author of the book, 'Beyond Possible ?
(1) Bernadette McDonald (2) Nimsdai Purja
(3) Arunima Sinha (4) Stephen Alter
7. खालीलपैकी कोणता पर्याय अमृत सरोवर मोहिमेशी संबंधित आहे ?
(1) जल संधारण (2) मृदा संधारण
(3) वायु प्रदूषण (4) मत्स्यपालन
- Which of the following option is associated with Amrit Sarovar Mission?
(1) Water Conservation (2) Soil Conservation
(3) Air Pollution (4) Fishery
8. 'मुख्यमंत्री तीर्थयात्रा योजने' बाबत खालीलपैकी, कोणती विधाने बिनचूक आहेत ?
(a) ही योजना 2018 मध्ये दिल्ली सरकारने सुरू केली.
(b) भारताचा कोणताही नागरिक या योजनेचा लाभ घेवू शकतो.
(c) या योजनेअंतर्गत भेट द्यावयाच्या तीर्थस्थळांच्या यादीमध्ये अयोध्येचा नुकताच समावेश करण्यात आला आहे.

पर्यायी उत्तरे :

- (1) फक्त (a) व (b) (2) फक्त (a) व (c)
(3) फक्त (b) व (c) (4) वरील सर्व

- Which of the following statements are correct about the 'Mukhyamantri Tirth Yatra Yojana' ?
- (a) This scheme is initiated by Delhi government in 2018.
- (b) Any citizen of India can avail this scheme.
- (c) Ayodhya is recently included in the list of places that one can visit under this scheme.

Answer Options :

- (1) Only (a) and (b) (2) Only (a) and (c)
(3) Only (b) and (c) (4) All of the above
9. राजीव गांधी ओरांग राष्ट्रीय उद्यान, ज्याचे नाव ओरांग राष्ट्रीय उद्यान असे करण्यात आले आहे, ते कोणत्या भारतीय राज्यात आहे ?
- (1) आंध्र प्रदेश (2) कर्नाटक
(3) आसाम (4) उत्तराखंड
- Rajiv Gandhi Orang National Park, which has been renamed as Orang National Park, is located in which Indian State?**
- (1) Andhra Pradesh (2) Karnataka
(3) Assam (4) Uttarakhand

10. योग्य कथन/ने ओळखा. (भारत-मध्य एशिया शिखर परिषद)
- (a) पहिली भारत - मध्य एशिया शिखर परिषद जानेवारी, 2022 मध्ये आयोजित करण्यात आली.
- (b) तजाकिस्तान, उझबेकीस्तान ही गणराज्ये या शिखर परिषदेत उपस्थित होती.

पर्यायी उत्तरे :

- (1) फक्त (a) (2) फक्त (b)
(3) (a) व (b) दोन्ही (4) यापैकी नाही
- Select the correct statement/s - (India - Central Asia Summit)**
- (a) The First India - Central Asia Summit held in January, 2022
- (b) Republic of Tajikistan, Republic of Uzbekistan were present for the Summit.

Answer Options :

- (1) Only (a)
(2) Only (b)
(3) Both (a) and (b)
(4) None of the above
11. मे 2022 मध्ये नीति आयोगाच्या उपाध्यक्षपदी खालीलपैकी कोणाची नियुक्ती करण्यात आली ?
- (1) राजीव कुमार (2) रमेश चंद
(3) जयती घोष (4) सुमन के बेरी
- Who has been appointed as a new Vice Chairman of NITI Aayog in May 2022?**
- (1) Rajiv Kumar (2) Ramesh Chand
(3) Jayati Ghosh (4) Suman K Bery

12. खालीलपैकी कोणती संस्था शालेय मुलांसाठी 'यंग सायंटिस्ट प्रोग्राम' 'युवा विज्ञानी कार्यक्रम' 'युविका' नावाचा विशेष

कार्यक्रम आयोजित करत आहे ?

- (1) युनिसेफ संयुक्त राष्ट्र आंतरराष्ट्रीय बालकांचा आपातकालीन निधी
- (2) भाभा अटॉमिक रिसर्च सेंटर (BARC) (भाभा अणुशक्ती संशोधन केंद्र)
- (3) इंडियन स्पेस रिसर्च ऑर्गनायझेशन (ISRO) (भारतीय अंतराळ संशोधन संघटना)
- (4) डिफेन्स रिसर्च अँड डेव्हलपमेंट ऑर्गनायझेशन (DRDO) (संरक्षण संशोधन आणि विकास संघटना)

Which of the following Organisation is organising a special programme for school children called 'Young Scientist Programme' 'Yuva Vigyani Karyakram' 'YUVIKA' ?

- (1) UNICEF United Nations International Children's Emergency Fund
- (2) Bhabha Atomic Research Centre (BARC)
- (3) Indian Space Research Organisation (ISRO)
- (4) Defence Research and Development Organisation (DRDO)

13. 'हानिकारक कायदे हटवा, सशक्त करणारे कायदे बनवा' ही कोणत्या दिवसाची थीम आहे ?

- (1) शून्य भेदभाव दिवस
(2) जागतिक एड्स दिवस
(3) जागतिक समता दिवस
(4) जागतिक सामाजिक न्याय दिन

'Remove laws that harm, create laws that empower' is the theme of which day?

- (1) Zero Discrimination Day
(2) World AIDS Day
(3) World Equality Day
(4) World Social Justice Day

14. भारतीय अवकाश संशोधन संस्थेचे म्हणजे 'इस्त्रो' चे अध्यक्ष म्हणून.....यांची जानेवारी, 2022 मध्ये नियुक्ती झालेली आहे.

- (1) डॉ. के. सिवन (2) डॉ. एस् सोमनाथ
(3) डॉ. के. राधाकृष्णन् (4) प्रा. एम्जीके मेनन

.....has been appointed as the chairman of the ISRO, the Indian Space Research Institute in January, 2022.

- (1) Dr. K. Sivan
(2) Dr. S. Somnath
(3) Dr. K. Radhakrishnan
(4) Prof. MGK Menon

15. पंजाबच्या उत्पादन शुल्क विभागाने 2020 सालात अवैध दारू व्यापार संबंधित गुन्हांना आळा घालण्यासाठी कोणती मोहीम सुरू केली ?

- (1) ऑपरेशन ब्लॅक कोब्रा (2) ऑपरेशन रेड रोझ
(3) ऑपरेशन ब्लॅक बुल (4) ऑपरेशन प्रहार

Which operation was launched by Punjab's Excise Department in 2020 to curb illicit liquor trading related crimes ?

- (1) Operation Black Cobra
- (2) Operation Red Rose
- (3) Operation Black Bull
- (4) Operation Prahar

16. खालीलपैकी कोणत्या घटनादुरुस्तीनुसार देशाचे सार्वभौमत्व आणि एकात्मता यांच्या रक्षणासाठी नागरिकांच्या मूलभूत हक्कांवर बंधने घालण्यात आली ?

- (1) 14 वी घटनादुरुस्ती
- (2) 16 वी घटनादुरुस्ती
- (3) 24 वी घटनादुरुस्ती
- (4) 39 वी घटनादुरुस्ती

Which of the following amendments imposed restrictions on the Fundamental Rights of the citizens to protect the sovereignty and integrity of the country?

- (1) 14th Amendment
- (2) 16th Amendment
- (3) 24th Amendment
- (4) 39th Amendment

17. राज्यघटनेच्या भाग XVII अंतर्गत सर्व नऊ कलमे कोणती आहेत ?

- (1) कलम 333 ते 341
- (2) कलम 334 ते 342
- (3) कलम 332 ते 340
- (4) कलम 343 ते 351

What are all the nine Articles covered under Part XVII of the Constitution?

- (1) Article 333 to 341
- (2) Article 334 to 342
- (3) Article 332 to 340
- (4) Article 343 to 351

18. भारताची संविधानसभा बनवण्याची मागणी इंग्रजांनी कोणत्या वर्षी मान्य केली ?

- (1) 1938
- (2) 1939
- (3) 1940
- (4) 1942

In which year the British accepted the demand for making the constituent assembly of India?

- (1) 1938
- (2) 1939
- (3) 1940
- (4) 1942

19. भारतीय लोक आपल्या देशाचे प्रशासन किती उत्तम प्रकारे चालवू शकतात हे पाहण्यासाठी 1930 ते 1932 च्या दरम्यान लंडनमध्ये.....गोलमेज परिषदा घेण्यात आल्या.

- (1) दोन
- (2) चार
- (3) तीन
- (4) पाच

.....round-table conferences were held in London from 1930 to 1932 to see how best Indians could administer their country.

- (1) Two
- (2) Four
- (3) Three
- (4) Five

20. भारतीय संविधानाच्या कलम 154 प्रमाणे राज्याची कार्यकारी सत्ता यांच्याकडे.....देण्यात आली आहे.

- (1) मुख्यमंत्री
- (2) मंत्रिमंडळ
- (3) राज्यपाल
- (4) यापैकी नाही

According to the article 154 of the Indian

Constitution executive power of State is vested in the hands of.....

- (1) Chief Minister
- (2) Council of Ministers
- (3) The Governor
- (4) None of these

21. खालील जोड्या जुळवा :

यादी - I

(a) बंदी प्रत्यक्षीकरण

यादी - II

(i) खटला कनिष्ठ

न्यायालयाकडून वरिष्ठ

न्यायालयाकडे

हस्तांतरित करणे

(b) परमादेश

(ii) पदाची कायदेशीरता

तपासणे

(c) अधिकार पृच्छा

(iii) अधिकाऱ्यास कार्य

करण्याचा आदेश देणे

(d) उत्प्रेक्षण

(iv) अटकेची कायदेशीरता

तपासणे

पर्यायी उत्तरे:

(a)	(b)	(c)	(d)
(1) (iv)	(ii)	(i)	(iii)
(2) (iv)	(iii)	(ii)	(i)
(3) (ii)	(i)	(iii)	(iv)
(4) (ii)	(iii)	(iv)	(i)

Match the following:

List - I

(a) Habeas-corpus

(b) Mandamus

(c) Quo warranto

(d) Certiorari

List - II

(i) To transfer a case from lower to higher court

(ii) To look into legality of a post

(iii) To command authority to perform its duty

(iv) To look into legality of arrest

Answer Options:

(a)	(b)	(c)	(d)
(1) (iv)	(ii)	(i)	(iii)
(2) (iv)	(iii)	(ii)	(i)
(3) (ii)	(i)	(iii)	(iv)
(4) (ii)	(iii)	(iv)	(i)

22. भारतीय राज्यघटनेच्या कलम 243 E प्रमाणे प्रत्येक ग्रामपंचायत त्या त्या वेळी अमलात असलेल्या कोणत्याही कायद्यान्वये ती तत्पूर्वीच विसर्जित झाली नसेल तर, ...पाच वर्षांपर्यंत अस्तित्वात राहील.

- (1) निवडणूक निकाल जाहीर झाल्यापासूनच्या दिनांकापासून
- (2) निवडणुका जाहीर झाल्याच्या दिनांकापासून
- (3) तिच्या निवडणुकीनंतरच्या पहिल्या बैठकीकरता नियत केलेल्या दिनांकापासून

- (4) पंचायत निवडणुकांच्या नंतर सुरू होणाऱ्या पहिल्या आर्थिक वर्षापासून

☛ **According to article 243 E of the Indian Constitution every gram panchayat unless dissolved earlier under any law for the time being in force, shall continue for five years from.....**

- (1) the date of declaration of election results
- (2) the date of declaration of election
- (3) the date appointed for its first meeting after elections
- (4) the beginning of first financial year after the Panchayat elections

23. कोणत्या समितीच्या शिफारशीनुसार मूलभूत कर्तव्यांचा समावेश करण्यात आला ?

- (1) देवराज समिती (2) करन सिंग समिती
- (3) स्वर्ण सिंग समिती (4) कृपलानी समिती

☛ **Fundamental duties were included on the recommendation of which Committee?**

- (1) Devraj Committee
- (2) Karan Singh Committee
- (3) Swarn Singh Committee
- (4) Kripalani Committee

24. खालीलपैकी कोणते काम ग्रामसेवकाचे नाही ?

- (1) ग्रामपंचायत निधीचा योग्य वापर करणे
- (2) ग्रामसभेचा अहवाल तयार करणे
- (3) शासनाने निर्धारित केलेल्या विविध करांची वसुली करणे
- (4) यापैकी नाही

☛ **Which of the following is not the functions of Gram Sevak ?**

- (1) Proper utilization of Gram Panchayat Funds
- (2) Preparation of Gram Sabha Report
- (3) Collection of Various Taxes prescribed by the Government
- (4) None of these

25. कोणत्या घटनादुरुस्तीन्वये 11 वे मूलभूत कर्तव्य यादीत नंतर समाविष्ट केले गेले ? (51 A (K))

- (1) 42 वी घटनादुरुस्ती कायदा-1976
- (2) 52 वी घटनादुरुस्ती कायदा-1980
- (3) 62 वी घटनादुरुस्ती कायदा-1992
- (4) 86 वी घटनादुरुस्ती कायदा-2002

☛ **By which Amendment the 11th Fundamental Duty was later added to the list ? (51 A (K))**

- (1) 42nd Amendment Act - 1976
- (2) 52nd Amendment Act - 1980
- (3) 62nd Amendment Act - 1992
- (4) 86th Amendment Act - 2002

26. नारायण मेघाजी लोखंडे यांच्या संदर्भातील कोणती विधाने बरोबर आहेत ?

- (a) कामगार चळवळीचे जनक
- (b) 1884 मध्ये बॉम्बे मिलहॅण्ड्स असोसिएशनची स्थापना
- (c) ब्रिटिश सरकारचा 'रावबहादूर' किताब
- (d) महाराष्ट्र लेबर युनियनची स्थापना

पर्यायी उत्तरे :

- (1) (a) आणि (b) फक्त
- (2) (a), (b) आणि (c) फक्त
- (3) (b), (c) आणि (d) फक्त
- (4) (a), (c) आणि (d) फक्त

☛ **Which of the following statements are true about Narayan Meghaji Lokhande ?**

- (a) Founder of Labour Movement
- (b) Establishment of Bombay mill hands Association in 1884
- (c) 'Raobahadur' award by the British Government
- (d) Establishment of Maharashtra Labour Union

Answer Options :

- (1) (a) and (b) only
- (2) (a), (b) and (c) only
- (3) (b), (c) and (d) only
- (4) (a), (c) and (d) only

27. जोड्या जुळवा :

(a) रँड व आयर्स्टचा खून	(i) वि.दा. सावरकर
(b) अभिनव भारत	(ii) अनंत लक्ष्मण कान्हेरे
(c) न्यायाधीश जॅक्सनचा खून	(iii) मदनलाल धिंग्रा
(d) कर्झन वायलीचा खून	(iv) चाफेकर बंधू

पर्यायी उत्तरे :

	(a)	(b)	(c)	(d)
(1)	(iv)	(i)	(ii)	(iii)
(2)	(iii)	(ii)	(iv)	(i)
(3)	(i)	(iii)	(ii)	(iv)
(4)	(ii)	(i)	(iii)	(iv)

☛ **Match the following :**

(a) Rand and Ayerst's Murder	(i) V.D. Savarkar
(b) Abhinav Bharat	(ii) Anant Laxman Kanhere
(c) Justice Jackson's Murder	(iii) Madan Lal Dhingra
(d) Curzon Wyllys Murder	(iv) Chaphekar Brothers

Answer Options:

	(a)	(b)	(c)	(d)
(1)	(iv)	(i)	(ii)	(iii)
(2)	(iii)	(ii)	(iv)	(i)
(3)	(i)	(iii)	(ii)	(iv)
(4)	(ii)	(i)	(iii)	(iv)

28. खालील विवरणावरून व्यक्ती ओळखा :

- (a) मराठीतील पहिले पत्रकार
- (b) अक्कलकोटच्या युवराजांचे शिक्षक
- (c) मराठी वृत्तपत्राचे जनक
- (d) कुलाबा वेधशाळेचे संचालक

पर्यायी उत्तरे :

- (1) दादाभाई नौरोजी (2) भाऊ दाजी लाड
- (3) बाळशास्त्री जांभेकर (4) जगन्नाथ शंकर शेट

Identify the person based on the following description:

- (a) First Journalist in Marathi
- (b) The teacher of Prince of Akkalkot
- (c) Founder of Marathi Newspapers
- (d) Director of Colaba Weather Observatory

Answer Options:

- (1) Dadabhai Naoroji
- (2) Bhau Daji Lad
- (3) Balshastri Jambhekar
- (4) Jagannath Shankar Sheth

29. कोणत्या राष्ट्रीय सभेच्या अधिवेशनात दोन गट पुन्हा एकत्र आले ?

- (1) सुरत अधिवेशन (2) लखनौ अधिवेशन
- (3) फैजपूर अधिवेशन (4) अलाहाबाद अधिवेशन

In which Session of National Congress the two groups came together again?

- (1) Surat Session (2) Lucknow Session
- (3) Faizpur Session (4) Allahabad Session

30. 1928 मध्ये पहिल्या अखिल बंगाल विद्यार्थी परिषदेचे अध्यक्ष कोण होते ?

- (1) देवेंद्रनाथ टागोर
- (2) पंडीत जवाहरलाल नेहरू
- (3) जयप्रकाश नारायण
- (4) रविंद्रनाथ टागोर

Who was the Chairman of first All Bengal Students Council held in 1928 ?

- (1) Devendranath Tagore
- (2) Pandit Jawaharlal Nehru
- (3) Jayprakash Narayan
- (4) Ravindranath Tagore

31. कोणत्या समाजसुधारकाने विधवेशी विवाह केला ?

- (1) गोपाळ गणेश आगरकर
- (2) न्यायमूर्ती एम. जी. रानडे
- (3) केशवचंद्र सेन
- (4) महर्षी धोंडो केशव कर्वे

Name the Social Reformer who got married to a Widow ?

- (1) Gopal Ganesh -garkar
- (2) Justice M.G. Ranade
- (3) Keshavchandra Sen
- (4) Maharshi Dhondo Keshav Karve

32. ब्रिटिश काळातील भारताचे अनुद्योगीकरण म्हणजे:

- (a) भारतातील हस्तोद्योगांचा न्हास
- (b) कुटिरोद्योगांचा न्हास
- (c) ग्रामव्यवस्थेत सुधारणा
- (d) शेती सुधारणा

पर्यायी उत्तरे :

- (1) (a) आणि (b) फक्त (2) (b) आणि (c) फक्त
- (3) (c) आणि (d) फक्त (4) वरील सर्व बरोबर

Deindustrialization of India in British Period means:

- (a) Decline of Handicraft Industry in India
- (b) Decline of Cottage Industry
- (c) Development in rural life
- (d) Development in agriculture

Answer Options :

- (1) (a) and (b) only (2) (b) and (c) only
- (3) (c) and (d) only (4) All of the above

33. जोड्या लावा :

उठाव केंद्र	नेतृत्व
(a) कोल्हापूर	(i) आप्पासाहेब पटवर्धन
(b) जमखंडी	(ii) चिमासाहेब
(c) औरंगाबाद	(iii) बाबासाहेब भावे
(d) नरगुंद	(iv) फिदा अली

पर्यायी उत्तरे :

(a)	(b)	(c)	(d)
(1) (i)	(ii)	(iv)	(iii)
(2) (ii)	(i)	(iv)	(iii)
(3) (ii)	(iv)	(iii)	(i)
(4) (i)	(ii)	(iii)	(iv)

Match the following:

Revolt Centre	Leadership
(a) Kolhapur	(i) Appasaheb Patvardhan
(b) Jamkhandi	(ii) Chimasahab
(c) Aurangabad	(iii) Babasaheb Bhawe
(d) Nargund	(iv) Phida Ali

Answer Options :

(a)	(b)	(c)	(d)
(1) (i)	(ii)	(iv)	(iii)
(2) (ii)	(i)	(iv)	(iii)
(3) (ii)	(iv)	(iii)	(i)
(4) (i)	(ii)	(iii)	(iv)

34. अमेरिकेत जाऊन वैद्यकीय शास्त्रातील पदवी मिळविणारी देशातील पहिली भारतीय महिला कोण ?

- (1) सुप्रिया जोशी (2) आनंदीबाई जोशी
- (3) रमाबाई रानडे (4) अनुताई वाघ

Who was the first Indian Lady, who received Degree in Medical Science in America ?

- (1) Supriya Joshi (2) Anandibai Joshi
(3) Ramabai Ranade (4) Anutai Wagh

35. असहकार चळवळीबरोबरच महात्मा गांधीजीनी खालीलपैकी कोणता कार्यक्रम हाती घेतला ?

- (a) स्वदेशीचा प्रसार (b) हिंदू-मुस्लीम ऐक्य
(c) मद्यपान बंदी (d) अस्पृश्यता निवारण

पर्यायी उत्तरे :

- (1) (a) आणि (b) फक्त
(2) (c) आणि (d) फक्त
(3) (a), (b) आणि (ल) फक्त
(4) वरील सर्व बरोबर

Which of the following programmes were started by Mahatma Gandhi with Non-cooperation Movement?

- (a) To propagate Swadeshi
(b) Hindu-Muslim Unity
(c) Prohibition of liquor
(d) Removal of Untouchability

Answer Options :

- (1) (a) and (b) only
(2) (c) and (d) only
(3) (a), (b) and (c) only
(4) All the above correct

36. लोकांना राजकीय शिक्षण मिळावे या उद्देशाने कोणती संस्था स्थापन करण्यात आली ?

- (1) डेक्कन सभा (2) सार्वजनिक सभा
(3) बहिष्कृत भारत (4) यापैकी नाही

Which institution was formed with a view to provide Political Education to the People?

- (1) Deccan Sabha (2) Sarvajanic Sabha
(3) Bahishkrut Bharat (4) None of these

37. 12 मे 1875 रोजी शेतकऱ्यांचा पहिला उठाव कोठे झाला ?

- (1) बारामती (2) पुणे
(3) सुपे (4) चाकण

Where was the first Revolt of the peasants occurred on 12th May, 1875 ?

- (1) Baramati (2) Pune
(3) Supe (4) Chakan

38. ‘भारत सेवक समाजाने’ खालीलपैकी कोणत्या प्रसिद्ध व्यक्ती घडविण्याचे कार्य केले होते ?

- (a) श्रीनिवास शास्त्री
(b) पंडीत हृदयनाथ कुंझरु, ठक्करबप्पा
(c) ना. म. जोशी, काकासाहेब लिमये
(d) विष्णूशास्त्री चिपळूणकर, केशवराव बागडे

पर्यायी उत्तरे :

- (1) (a) आणि (b) फक्त
(2) (b) आणि (c) फक्त

(3) (a), (b) आणि (c) फक्त

(4) (b), (c) आणि (d) फक्त

Which of the following Famous Personalities were produced by 'Bharat Sevak Samaj' ?

- (a) Shrinivas Shastri
(b) Pandit Hridaynath Kunjru, Thakkarbappa
(c) N.M. Joshi, Kakasaheb Limaye
(d) Vishnushastri Chiplunkar, Keshavrao Bagde

Answer Options :

- (1) (a) and (b) only
(2) (b) and (c) only
(3) (a), (b) and (c) only
(4) (b), (c) and (d) only

39. मुंबई सरकारने दक्षिणेमध्ये चालू असलेल्या शेतकरी असंतोषाची चौकशी करण्यासाठी कोणते कमिशन नियुक्त केले ?

- (1) लॅण्ड रेव्हिन्यू अँक्ट कमिशन
(2) डेक्कन रॉयट्स कमिशन
(3) दि डेक्कन अँग्रिकल्चर कमिशन
(4) लॅण्ड ओनर्स कमिशन

Which commission was appointed by the Bombay Government to inquire into the on going Peasant discontent in the South?

- (1) Land Revenue Act Commission
(2) Deccan Riots Commission
(3) The Deccan Agriculture Commission
(4) Land Owners Commission

40. 1918 मध्ये मुंबई येथील ‘अस्पृश्यता निवारक परिषदेचे’ अध्यक्ष कोण होते ?

- (1) छत्रपती शाहू महाराज (2) डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर
(3) सयाजीराव गायकवाड (4) नानाभाई हरिदास

Who was the President of 'Asprushyata Nivarak Parishad' held in Mumbai in 1918 ?

- (1) Chhatrapati Shahu Maharaj
(2) Dr. Babasaheb Ambedkar
(3) Sayajirao Gaikwad
(4) Nanabhai Haridas

41. खालीलपैकी कोणत्या राज्याचे भौगोलिक क्षेत्रफळ जास्त आहे ?

- (1) राजस्थान (2) महाराष्ट्र
(3) उत्तर प्रदेश (4) आन्ध्र प्रदेश

Which of the following state has more geographical area?

- (1) Rajasthan (2) Maharashtra
(3) Uttar Pradesh (4) Andhra Pradesh

42. खालीलपैकी कोणत्या राज्याच्या सीमा ह्या दोन देशांना लागून आहेत ?

- (1) त्रिपुरा (2) मणिपूर
(3) मिझोराम (4) नागालँड

Which of the following state Shares its boundary with two Countries?

- (1) Tripura (2) Manipur
(3) Mizoram (4) Nagaland

43. जोड्या जुळवा :

लोहपोलाद उद्योग	राज्य
(a) बोकारो	(i) कर्नाटक
(b) दुर्गापूर	(ii) ओडिशा
(c) रुर्केला	(iii) प. बंगाल
(d) भद्रावती	(iv) बिहार

पर्यायी उत्तरे:

(a)	(b)	(c)	(d)
(1) (i)	(ii)	(iii)	(iv)
(2) (iv)	(iii)	(ii)	(i)
(3) (ii)	(i)	(iv)	(iii)
(4) (iii)	(iv)	(i)	(ii)

Match the following:

Iron and Steel Industry	State
(a) Bokaro	(i) Karnataka
(b) Durgapur	(ii) Odisha
(c) Rourkela	(iii) West Bengal
(d) Bhadravati	(iv) Bihar

Answer Options :

(a)	(b)	(c)	(d)
(1) (i)	(ii)	(iii)	(iv)
(2) (iv)	(iii)	(ii)	(i)
(3) (ii)	(i)	(iv)	(iii)
(4) (iii)	(iv)	(i)	(ii)

44. महाराष्ट्रातील पर्वत शिखरांच्या उंचीनुसार खालीलपैकी अचूक उतरता क्रम कोणता ?

- (1) कळसूबाई, साल्हेर, महाबळेश्वर, त्र्यंबकेश्वर
(2) साल्हेर, कळसूबाई, महाबळेश्वर, त्र्यंबकेश्वर
(3) कळसूबाई, महाबळेश्वर, साल्हेर, त्र्यंबकेश्वर
(4) कळसूबाई, महाबळेश्वर, त्र्यंबकेश्वर, साल्हेर

Which of the following is the correct descending order of mountain peaks according to their heights in Maharashtra ?

- (1) Kalsubai, Salher, Mahabaleshwar, Trimbakeshwar
(2) Salher, Kalsubai, Mahabaleshwar, Trimbakeshwar Kalsubai,
(3) Mahabaleshwar, Salher, Trimbakeshwar
(4) Kalsubai, Mahabaleshwar, Trimbakeshwar, Salher

45. जनगणना 2011 प्रमाणे कोणत्या जिल्ह्याचे लिंगगुणोत्तर जास्त आहे ?

- (1) सातारा (2) औरंगाबाद
(3) बुलढाणा (4) जळगाव

As per Census 2011, which of the following district has high sex-ratio ?

- (1) Satara (2) Aurangabad
(3) Buldhana (4) Jalgaon

46. महाराष्ट्रातील उष्ण पाण्याचे झरे व त्यांची ठिकाणे असलेले जिल्हे यांच्या योग्य जोड्या लावा :

उष्ण पाण्याचे झरे	जिल्हे
(a) सालबर्डी	(i) जळगांव
(b) साव	(ii) ठाणे
(c) वज्रेश्वरी	(iii) रायगड
(d) चांगदेव	(iv) अमरावती

पर्यायी उत्तरे :

(a)	(b)	(c)	(d)
(1) (i)	(ii)	(iii)	(iv)
(2) (ii)	(i)	(iv)	(iii)
(3) (iii)	(iv)	(ii)	(i)
(4) (iv)	(iii)	(ii)	(i)

Match the correct pairs of Hot water spring and its locational districts in Maharashtra :

Hot Spring	Districts
(a) Salbardi	(i) Jalgaon
(b) Sav	(ii) Thane
(c) Vajreshwari	(iii) Raigad
(d) Changdev	(iv) Amaravati

Answer Options :

(a)	(b)	(c)	(d)
(1) (i)	(ii)	(iii)	(iv)
(2) (ii)	(i)	(iv)	(iii)
(3) (iii)	(iv)	(ii)	(i)
(4) (iv)	(iii)	(ii)	(i)

47. औरंगाबाद प्रशासकीय विभागामध्ये भौगोलिक क्षेत्रफळाच्या दृष्टीने सर्वात मोठा व सर्वात लहान असणारे जिल्हे कोणते ?

- (1) औरंगाबाद आणि परभणी
(2) बीड आणि हिंगोली
(3) नांदेड आणि हिंगोली
(4) उस्मानाबाद आणि जालना

Which district is largest and smallest in terms of geographical area in Aurangabad administrative division ?

- (1) Aurangabad and Parbhani
(2) Beed and Hingoli
(3) Nanded and Hingoli
(4) Osmanabad and Jalna

48. ‘अस्तंभा’ हे उंच शिखर महाराष्ट्रातील कोणत्या पर्वतरांगेत आढळते ?

- (1) महादेव (2) हरिश्चंद्र
(3) सातपुडा (4) सह्याद्री

In which mountain range of Maharashtra 'Asthamba Peak' is located?

- (1) Mahadev (2) Harishchandra
(3) Satpuda (4) Sahyadri

49. महाराष्ट्रातील किती जिल्ह्यांच्या सीमा कर्नाटक राज्यास लागून आहेत ?

- (1) 5 (2) 6 (3) 7 (4) 8

How many districts of Maharashtra have borders with state of Karnataka ?

- (1) 5 (2) 6 (3) 7 (4) 8

50. एक इंच वायुभार म्हणजे किती ?

- (1) 3.4 मिलिबार (2) 4.3 मिलिबार
(3) 34 मिलिबार (4) 12 मिलिबार

One inch air pressure means how much?

- (1) 3.4 millibar (2) 4.3 millibar
(3) 34 millibar (4) 12 millibar

51. खालील विधाने पहा :

- (a) भारतात मान्सून वारे वाहण्यासाठी 30° ते 40° उत्तर अक्षांशाच्या पट्ट्यात जेट वायुचे अस्तित्व कारणीभूत आहे.
(b) भारताचा भूमीखंडाचा विस्तृत भाग मान्सून वारे वाहण्यासाठी कारणीभूत आहे.

पर्यायी उत्तरे :

- (1) विधान (a) बरोबर आहे
(2) विधान (b) बरोबर आहे
(3) विधान (a) आणि (b) बरोबर आहेत
(4) विधान (a) आणि (b) बरोबर नाहीत

Observe the following statements :

- (a) The existence of jet streams in 30° to 40° North latitudes belt is responsible for blowing of Monsoon winds in India.
(b) The Vast continental area of India is responsible for blowing of Monsoon winds.

Answer Options:

- (1) Statement (a) is correct
(2) Statement (b) is correct
(3) Statement (a) and (b) are correct
(4) Statement (a) and (b) are not correct

52. मुंबई – आग्रा राष्ट्रीय महामार्ग महाराष्ट्रातील कोणत्या शहरातून जात नाही ?

- (a) अमळनेर (b) दौंड
(c) नाशिक (d) धूळे

पर्यायी उत्तरे :

- (1) (a) व (b) फक्त (2) (b) फक्त
(3) (b) व (d) फक्त (4) (d) फक्त

Which city/cities in Maharashtra Mumbai-Agra highway does not pass through?

- (a) Amalner (b) Daund
(c) Nashik (d) Dhule

Answer Options:

- (1) (a) and (b) only (2) (b) only
(3) (b) and (d) only (4) (d) only

53. महाराष्ट्रातील पहिली विजेवर चालणारी रेल्वे.....

- (1) भायखळा ते ठाणे 1925
(2) मुंबई ते कुर्ला 1925
(3) दादर ते बांद्रा 1918
(4) दादर ते बोरीवली 1925

The first railway to run on electricity in Maharashtra.....

- (1) Byculla to Thane 1925
(2) Mumbai to Kurla 1925
(3) Dadar to Bandra 1918
(4) Dadar to Borivali 1925

54. सोलापूर जिल्ह्यातील नान्नज अभयारण्य कोणत्या पक्षांसाठी प्रसिद्ध आहे ?

- (1) मोर (2) रोहीत
(3) माळढोक (4) हंसक

Nannaj Sanctuary in Solapur district is famous for which bird?

- (1) Peacock (2) Rohit
(3) Maldhok (4) Flemingo

55. कोल्हापूर जिल्ह्यातील जोतीबा डोंगर.....नावाने ओळखला जातो.

- (a) वाडी रत्नागिरी (b) करवीर
(c) पन्हाळा (d) केदारेश्वराची टेकडी

पर्यायी उत्तरे :

- (1) फक्त (a) (2) फक्त (b)
(3) (c) आणि (d) (4) (a) आणि (b)

The Jyotiba Mountain in Kolhapur district is recognised as.....

- (a) Wadi Ratnagiri
(b) Karvir
(c) Panhala
(d) The hill of Kedareshwar

Answer Options :

- (1) Only (a) (2) Only (b)
(3) (c) and (d) (4) (a) and (b)

56. रेपो दर म्हणजे ज्या दराने.....

- (1) व्यापारी बँका लोकांना कर्जे देतात.
(2) सरकारची कर्जे घेण्यावर आकारला जातो.
(3) रिझर्व्ह बँक ऑफ इंडिया व्यापारी बँकाना कर्जे देते.
(4) व्यापारी बँका त्याचेकडे असणाऱ्या बचती ठेवीवर दर आकारतात.

Repo rate is the rate at.....

- (1) Commercial banks lend to public
(2) The rate which is charged for Government lending
(3) R.B.I. lends to commercial banks

- (4) The rate is charged on saving deposits with commercial banks

57. खालीलपैकी कोणते भारतातील लोकसंख्या विस्फोटाचे कारण नाही ?

- (a) निरक्षरता
(b) विवाहाची सार्वत्रिकता
(c) एकत्र कुटुंबपद्धती
(d) राहणीमानातील सुधारणा

पर्यायी उत्तरे :

- (1) (a) आणि (b) (2) (c) आणि (d)
(3) (a), (b), (c) (4) (d) फक्त

Which of the following is not the reason for Population Explosion in India?

- (a) Illiteracy
(b) The Universalization of Marriage
(c) Joint Family System
(d) Upliftment in Life Style

Answer Options :

- (1) (a) and (b) (2) (c) and (d)
(3) (a), (b), (c) (4) (d) only

58. एफ आर बी एम कायदा केव्हापासून लागू करण्यात आला ?

- (1) जानेवारी 17, 2000 (2) डिसेंबर 30, 2003
(3) जून 15, 2005 (4) जुलै 5, 2004

When was the FRBM² Act brought into effect?

- (1) January 17, 2000
(2) December 30, 2003
(3) June 15, 2005
(4) July 5, 2004

59. जुलै 19, 1969 ला ज्या चौदा व्यापारी बँकाकडील ठेवींचे मूल्य ₹.....किंवा यापेक्षा जास्त होते, त्याचे राष्ट्रीयकरण करण्यात आले.

- (1) ₹ 100 कोटी (2) ₹ 75 कोटी
(3) ₹ 50 कोटी (4) ₹ 125 कोटी

On July 19, 1969 fourteen commercial banks with deposits worth ₹..... or more were nationalised.

- (1) ₹100 crore (2) ₹75 crore
(3) ₹50 crore (4) ₹125 crore

60. सार्वजनिक आयव्ययाचा खालीलपैकी कोणता विभाग आहे?

- (a) सार्वजनिक खर्च (b) सार्वजनिक उत्पन्न
(c) सार्वजनिक कर्ज (d) सार्वजनिक स्वास्थ्य

वरीलपैकी कोणते विधान / विधाने बरोबर आहे / त ?

- (1) फक्त (a) (2) (a) आणि (b)
(3) (a), (b) आणि (c) (4) (a), (b) आणि (d)

Which of the following is the department of Public Finance?

- (a) Public Expenditure (b) Public Revenue

- (c) Public Debt (d) Public Health

Which of the above statement/s is/are correct?

- (1) Only (a) (2) (a) and (b)
(3) (a), (b) and (c) (4) (a), (b) and (d)

61. खालील विधाने विचारात घ्या :

- (a) 2011 मध्ये भारतातील लोकसंख्येची घनता 382 दर चौरस किलोमीटर होती.
(b) 2011 च्या जनगणनेनुसार देशातील साक्षरता दर 73.0% होता.
(c) देशातील लिंग गुणोत्तर प्रमाण महिलांच्या साठी नेहमी अनुकूल राहिले.

वरीलपैकी कोणते / ती विधान / ने असत्य आहे / आहेत ?

- (1) (a) आणि (b) (2) फक्त (c)
(3) (b) आणि (c) (4) फक्त (a)

Consider the following statements :

- (a) The population density of India in 2011 was 382 per sq.km.
(b) As per the census 2011, the literacy rate in the country is 73.0 percent.
(c) The sex ratio in the country has always remained favourable to females.

Which of the statement/s given above is/are incorrect?

- (1) (a) and (b) (2) only (c)
(3) (b) and (c) (4) only (a)

62. पतपुरवठा अधिकारीत योजना.....या वर्षी सुरू करण्यात आली.

- (1) ऑक्टोबर, 1980 (2) ऑगस्ट, 1982
(3) जानेवारी, 1979 (4) नोव्हेंबर, 1965

Credit Authorisation Scheme was introduced in.....

- (1) October, 1980 (2) August, 1982
(3) January, 1979 (4) November, 1965

63. नाणेबाजारातील निधीच्या कमतरतेचे खालीलपैकी कारण कोणते ?

- (1) अपुरी बचत
(2) रोख रकमेची वाढती मागणी
(3) असंघटित क्षेत्राची उपस्थिती
(4) वित्तीय गैरव्यवस्था

Money Market faces shortage of funds due to:

- (1) inadequate saving
(2) growing demand for cash
(3) presence of unorganized sector
(4) financial mismanagement

64. राज्य सरकारच्या भांडवली प्राप्तीत.....याचा समावेश असतो.

- (a) बाजारी कर्जे
(b) केंद्र सरकारकडून उचल घेणे

- (c) लोकांची अल्पबचत व भविष्य निर्वाह निधी योगदान
(d) केंद्रसरकारकडून जी एस टी चा वाटा
वरीलपैकी कोणता पर्याय बरोबर आहे ?

- (1) फक्त (c), (d), (a)
(2) फक्त (b), (a), (d)
(3) फक्त (a), (b), (c)
(4) फक्त (d), (b), (c)

☛ **Capital Receipt of State Government includes.....**

- (a) Market loans
(b) Borrowing from Central Government
(c) Small Saving of the public and provident fund contribution
(d) G. S. T. share from Central Government

Which of the above option is correct?

- (1) only (c), (d), (a) (2) only (b), (a), (d)
(3) only (a), (b), (c) (4) only (d), (b), (c)

65. **कोणत्याही शासनाच्या सार्वजनिक खर्चाची प्रवृत्ती पुढीलप्रमाणे असते :**

- (1) स्थिर (2) वाढता
(3) घटता (4) बदलता (चढउतार)

☛ **Public Expenditure of any Government shows following trend:**

- (1) Constant (2) Increasing
(3) Decreasing (4) Fluctuating

66. **गरिबीच्या मुद्याचे पुनर्परीक्षण करण्यासाठी 2011-2012 मध्ये कोणती समिती नेमण्यात आली ?**

- (1) एस. चक्रवर्ती समिती
(2) डी.टी. लकडावाला समिती
(3) आर. सी. दत्त समिती
(4) सी. रंगराजन समिती

☛ **Which Committee was appointed in 2011-2012 to re-examine the issue of poverty ?**

- (1) S. Chakravarty Committee
(2) D.T. Lakdawala Committee
(3) R.C. Datta Committee
(4) C. Rangarajan Committee

67. **ग्रामीण भागातील भारतीय माणसाला दररोजच्या आहारातून किती उष्मांकाची गरज असते ?**

- (1) 2000 (2) 2400
(3) 2500 (4) 2750

☛ **How much calories does a rural Indian man need from his daily diet?**

- (1) 2000 (2) 2400
(3) 2500 (4) 2750

68. **भारतात मौद्रिक धोरण कोणत्या वित्तीय संस्थेमार्फत राबविले जाते ?**

- (1) आयुर्विमा महामंडळ
(2) युनिट ट्रस्ट ऑफ इंडिया
(3) सहकारी बँका
(4) भारतीय रिझर्व्ह बँक

☛ **By which financial institution, monetary policy is implemented in India?**

- (1) LIC
(2) Unit Trust of India
(3) Co-operative Banks
(4) Reserve Bank of India

69. **राष्ट्रीय तेलबिया विकास प्रकल्प.....ह्या वर्षात सुरू करण्यात आला.**

- (1) 1980 - 81 (2) 2014 - 15
(3) 1985 - 86 (4) 1989 - 90

☛ **National Oil seeds Development Project (NODP) was launched in the year.....**

- (1) 1980 - 81 (2) 2014 - 15
(3) 1985 - 86 (4) 1989 - 90

70. **खालील विधाने विचारात घ्या :**

- (a) रिझर्व्ह बँक ऑफ इंडिया भाववाढीच्या काळात महाग चलननितीचा वापर करते.
(b) रिझर्व्ह बँक ऑफ इंडिया भावघटीच्या काळात स्वस्त चलनधोरणाचा वापर करते.
(c) रिझर्व्ह बँक ऑफ इंडिया ने 1951 मध्ये बँक दर 3% इतका करून स्वस्त चलन धोरण सुरू केले.

वरीलपैकी कोणते / ती विधान / ने बरोबर आहे / आहेत ?

- (1) (a) आणि (b) (2) (b) आणि (c)
(3) (a) आणि (c) (4) वरील सर्व

☛ **Consider the following statements :**

- (a) Reserve Bank of India use the Dear Money Policy during the period of inflation.
(b) Reserve Bank of India use the Cheap Money Policy during the period of depression.
(c) The R.B.I. started with a Cheap Money Policy with a Bank rate of 3% in 1951.

Which of the statement / s given above is / are correct ?

- (1) (a) and (b) (2) (b) and (c)
(3) (a) and (c) (4) All of the above

71. **कोणत्याही वाहनाचा वेग जाणून घेण्यासाठी.....वापरली जातात.**

- (1) एडी करंट (चक्राकार प्रवाह)
(2) विद्युत प्रवाह
(3) चुंबकीय प्रेरण (4) यापैकी नाही

☛ **.....are used to know the speed of any vehicle.**

- (1) Eddy currents (2) Electric currents
(3) Magnetic induction (4) None of these

72. सामान्य डोळा 25 सेमी पेक्षा जवळच्या वस्तू पाहू शकत नाही कारण :
- डोळ्याचे नाभीय अंतर 25 सेमी आहे.
  - दृष्टिपटलाचे नेत्रभिंगापासूनचे अंतर 25 सेमी आहे.
  - डोळा हा नेत्रभिग व दृष्टिपटल यातील अंतर मर्यादितपेक्षा कमी करू शकत नाही.
  - डोळा हा नाभीय अंतर मर्यादितपेक्षा कमी करू शकत नाही.
- ☛ A normal eye is not able to see objects closer than 25 cm because :
- the focal length of the eye is 25 cm.
  - the distance of the retina from the eye-lens is 25 cm.
  - the eye is not able to decrease the distance between the eye-lens and the retina beyond a limit.
  - the eye is not able to decrease the focal length beyond a limit.
-
73. जेव्हा-जेव्हा ध्वनीचा स्रोत आणि निरीक्षक यांच्यात सापेक्ष गती असते तेव्हा स्रोताद्वारे उत्सर्जित होणाऱ्या ध्वनीच्या वारंवारतेत आणि निरीक्षकाद्वारे ऐकल्या जाणारा ध्वनीच्या वारंवारतेत बदल दिसून येतो. याला म्हणतात.
- हॉयगेन्सचा प्रभाव
  - ज्युल्सचा प्रभाव
  - डॉपलरचा प्रभाव
  - रमणचा प्रभाव
- ☛ Whenever there is a relative motion between a source of sound and an observer, there is apparent change in Frequency of a sound emitted by a source and as heard by the observer. This is called.....
- Huygen's effect
  - Joule's effect
  - Doppler effect
  - Raman effect
-
74. खालीलपैकी कोणते मूलद्रव्य जपानमधील मिनामाटा या साथीच्या रोगासाठी कारणीभूत होते ?
- Au
  - Pt
  - Ag
  - Hg
- ☛ Which of the following element was responsible for Minamata epidemic caused in Japan?
- Au
  - Pt
  - Ag
  - Hg
-
75. फॉस्फोरस पेंटाक्लोराईडचा रेणु.....संकरणाने तयार होतो.
- sp²d
  - sp²d²
  - sp³d²
  - sp³d
- ☛ Phosphorous pentachloride formed by ..... hybridisation.
- sp²d
  - sp²d²
  - sp³d²
  - sp³d
-
76. जर संयुजा कक्षेत एकच इलेक्ट्रॉन असणाऱ्या मूलद्रव्यात क्रांति क्रमांकांचा संच : $n = 2, l = 0, m = 0, s = +\frac{1}{2}$ असेल तर ते मूलद्रव्य असेल.
- लिथियम
  - बेरिलियम
  - बोरॉन
  - हायड्रोजन
- ☛ If the valence shell of an element has only one electron having the following set of quantum numbers : $n = 2, l = 0, m = 0, s = +\frac{1}{2}$ then the element is.....

- Lithium
- Beryllium
- Boron
- Hydrogen

77. योग्य जोड्या लावा :

गट 'A'	गट 'B'
(a) सॅलॅमॅन्डर	(i) शीतरक्ती
(b) बदकचोचा	(ii) सॅनवीवोरस
(c) जळू	(iii) असममित
(d) पॅरामेशिअम	(iv) अंडज सस्तन प्राणी
- पर्यायी उत्तरे :

(a)	(b)	(c)	(d)
(1) (ii)	(i)	(iii)	(iv)
(2) (i)	(iv)	(ii)	(iii)
(3) (i)	(ii)	(iv)	(iii)
(4) (ii)	(iv)	(i)	(iii)

☛ Match the following:

Group 'B' Group 'B'

(a) Salamander	(i) Poikilothermic
(b) Duckbilled Platypus	(ii) Sanguivorous
(c) Leech	(iii) Asymmetrical
(d) Paramecium	(iv) Egg laying mammal

Answer Options:

(a)	(b)	(c)	(d)
(1) (ii)	(i)	(iii)	(iv)
(2) (i)	(iv)	(ii)	(iii)
(3) (i)	(ii)	(iv)	(iii)
(4) (ii)	(iv)	(i)	(iii)

78. हेट्रोनेरीसमध्ये उत्तरवर्ती भागात जननग्रंथी विकसित होतात. त्या जननग्रंथी खंडास म्हणतात.

- एपिटोक
- एटोक
- हेटरोगेनी
- मेटाबोली

☛ In heteroneresis the gonads are developed in the posterior part of the body. These gonads bearing segments are called :

- Epitoke
- Atoke
- Heterogony
- Metaboly

79. खालीलपैकी कोणता मासा ऑस्टीकथाईज वर्गातील आहे ?

- शार्क
- स्टिंग रे
- कटला
- इलेक्ट्रीक रे

☛ Which of the following fish belongs to class Osteichthyes?

- Shark
- Sting ray
- Catla
- Electric ray

80. कडुलिंबामध्ये.....नावाचे कीटकनाशक असते.

- डी.डी.टी.
- अझाडीन्याक्टीन
- अल्डीन
- बी. एच. सी.

वरीलपैकी कोणता पर्याय / पर्याये बरोबर आहे / त ?

- (a) आणि (b) फक्त
- (b) फक्त
- (c) फक्त
- (c) आणि (d) फक्त

.....insecticide is present in neem plant.

- (a) DDT (b) Azadirachtin
(c) Aldrin (d) B. H. C

Which of the option / s given above is / are correct ?

- (1) (a) and (b) only (2) (b) only (b)
(3) (c) only (4) (c) and (d) only

81. फल उत्पन्न न करणाऱ्या झाडांला काय म्हणतात ?

- (a) अकार्यक्षम (b) उपजाऊ
(c) अँपोकारपस (d) पर्थिनोकारपस

वरीलपैकी कोणता पर्याय / पर्याये बरोबर आहे / त ?

- (1) (a) फक्त (2) (a) आणि (b) फक्त
(3) (b) आणि (c) फक्त (4) (d) फक्त

A plant that does not produce fruit is called as

- (a) acarpous (b) fertile
(c) apocarpus (d) parthenocarpus

Which of the option / s given above is / are correct ?

- (1) (a) only
(2) (a) and (b) only
(3) (b) and (c) only
(4) (d) only

82. पुढील विधानांचा विचार करा :

विधान I : बॅसिलस थुरिंगिएन्सीस हे एक मायक्रोबीयल कीटकनाशक आहे.

विधान II : बेव्हरिया बासियाना ही बुरशी कीटकनाशक म्हणून वापरले जाते.

पर्यायी उत्तरे :

- (1) विधान I बरोबर आणि विधान II चूक आहे.
(2) विधान I चूक आणि विधान II बरोबर आहे.
(3) दोन्ही विधाने चूक आहेत.
(4) दोन्ही विधाने बरोबर आहेत.

Consider the following statements:

Statement I: *Bacillus thuringiensis* (Bt) is a microbial pesticide.

Statement II: *Beauveria bassiana* is a fungus used as a pesticide.

Answer Options :

- (1) Statement I is correct and Statement II is incorrect
(2) Statement I is incorrect and Statement II is correct
(3) Both Statements are incorrect
(4) Both Statements are correct

83. मलेरिया या आजारार प्रभावी लस निर्माण करण्यासाठी अडथळा निर्माण होत आहे कारण :

- (1) प्लाझमोडियम हा पेशीमध्ये रोगप्रतिकारक प्रतिक्रियेपासून लपलेल्या अवस्थेत असतो.
(2) प्लाझमोडियम हा पृष्ठभागावरचे प्रथिने बदलतो.
(3) प्लाझमोडियमला जीवनचक्र पूर्ण करण्यासाठी दोन यजमान लागतात.
(4) (1) आणि (2) दोन्ही

The search for effective Malarial Vaccine is hampered due to the fact that :

- (1) Plasmodium lives inside cells hidden from immune response
(2) Plasmodium changes its surface proteins
(3) Plasmodium requires two hosts to complete life cycle
(4) Both (1) and (2)

84. खालीलपैकी कोणत्या प्रकारच्या पांढऱ्या रक्त पेशीची टक्केवारी निरोगी मनुष्याच्या रक्तामध्ये सर्वात कमी असते ?

- (1) लिम्फोसाइट्स (2) मोनोसाइट्स
(3) इसिनोफिल्स (4) बेसोफिल्स

Which of the following WBC type has lowest percentage in blood of healthy human?

- (1) Lymphocytes (2) Monocytes
(3) Eosinophils (4) Basophils

85. इन्सुलिन रक्तातील साखरेचे प्रमाण कसे कमी करते ?

- (a) रक्तातील साखर शोषून घेऊन
(b) ग्लायकोजन तयार करून
(c) प्रथिन संश्लेषण करून
(d) चर्बीची साठवण करून

पर्यायी उत्तरे:

- (1) (a) आणि (b) (2) (b) आणि (d)
(3) (a) आणि (c) (4) (a), (b), (c) आणि (d)

How does Insulin reduces blood glucose?

- (a) Promoting uptake of glucose
(b) Glycogen formation
(c) Protein synthesis
(d) Fat storage

Answer Options:

- (1) (a) and (b) (2) (b) and (d)
(3) (a) and (c) (4) (a), (b), (c) and (d)

86. उपलब्ध असलेल्या विदेतून, एका शहरातील रस्त्यांवरील विविध वर्गवारीच्या वाहनांच्या परिणामी झालेल्या प्रदूषणाचे प्रमाण पुढीलप्रमाणे उघड झाले आहे. खाजगी चारचाकी गाड्या सर्वात जास्त प्रदूषण करतात, त्याखालोखाल बस, ट्रक आणि शेवटी दोन चाकी वाहने प्रदूषण करतात.

पुढील पर्यायांतून वरील विदेच्या आधारे काढता येणारा/रे निष्कर्ष निवडा.

- (a) शहरांच्या रस्त्यांवर धावणाऱ्या दुचाकी वाहनांची संख्या चारचाकी वाहनांच्या संख्येपेक्षा कमी आहे.
(b) एका खाजगी वाहनामुळे होणारे प्रदूषण कोणत्याही एका बसमुळे होणाऱ्या प्रदूषणापेक्षा जास्त असेल.

पर्यायी उत्तरे :

- (1) (a) व (b) हे दोन्ही निष्कर्ष काढता येतात.
(2) फक्त (a) हा निष्कर्ष काढता येतो.

(3) फक्त (b) हा निष्कर्ष काढता येतो.

(4) (a) किंवा (b) यांच्यापैकी एकही निष्कर्ष काढता येत नाही.

According to the available data, quantum of pollution caused by various categories of vehicles on the road of certain city reveals that the private four wheeler vehicles cause the maximum pollution, this is followed by the pollution caused by the buses, the trucks and finally the two wheelers. Select the conclusion/s from the following options that/those can be drawn on the basis of these data.

- (a) The number of two wheelers is less than the number of four wheelers plying on the city roads.
- (b) Pollution caused by a single private vehicle would be more than the pollution caused by any single bus.

Answer Options :

- (1) Both the conclusions (a) and (b) can be drawn.
- (2) Only conclusion (a) can be drawn.
- (3) Only conclusion (b) can be drawn.
- (4) Neither conclusion (a) nor (b) can be drawn.

87. नियमित अंतरावर दिव्याचे खांब असलेल्या रस्त्यावरून एक व्यक्ती चालली आहे. पहिल्या खांबापासून चौथ्या खांबापर्यंत पोहोचण्यास व्यक्तीला 6 मिनिटे लागतात. जर याच गतीने ही व्यक्ती सतत 20 मिनिटे चालली तर ती कितल्या स्तंभापाशी असेल ?

- (1) 10 व्या (2) 11 व्या (3) 12 व्या (4) 9 व्या

A person walks along a road having lamp post at regular intervals. He took 6 minutes to walk from the first to fourth lamp post. At which lamp post would the person be if he walked continuously at a constant rate for 20 minutes?

- (1) 10th (2) 11th (3) 12th (4) 9th

88. प्रोटिन्सचा उत्तम स्रोत असल्यामुळे माशांना वाढती मागणी आहे. यामुळे आज जगातील जवळपास 70% सागरी साठ्यात गैरवाजवी मासेमारी केली जाते तर काही ठिकाणी ते पूर्णपणे संपवले गेले आहेत. मानवी वापरासाठी मत्स्योत्पादन करण्यासाठी जलशेतीचे प्रमाण सातत्याने व्यापक होत आहे. पण यात मत्स्यशेतीशी संबंधित पाणी प्रदूषण आणि लागून असलेल्या नैसर्गिक माशांच्या समूहात आजारांचा प्रादुर्भाव पसरवणाऱ्या पर्यावरण जोखमीचेही व्यवस्थापन करणे गरजेचे ठरते. यासाठी जलशेती क्षेत्राने मत्स्य प्रजाती, विशेषतः कूपासारख्या भक्ष्यक माशांच्या परिणामकारक आणि पर्यावरणस्नेही पद्धती विकसित केली पाहिजे. सागरी वन्यपकडीचे मासे खायला घालून पोसलेल्या कूपासारखे मासे खाण्याचे धनवान लोकांना वेड असते आणि याचा सागरावर ताण येतो.

पुढे दिलेल्या विधानांतून वरील परिच्छेदाचा सर्वात उचित निष्कर्ष निवडा.

- (1) पर्यावरण समस्या टाळण्यासाठी दीर्घकाळासाठी लोकांना पूर्ण शाकाहारी आहार सवयीचा करून घ्यायला प्रोत्साहित केले पाहिजे.
- (2) जोपर्यंत अन्य माशांना जोपासणारी पर्यावरणस्नेही यंत्रणा रचली जात नाही तोपर्यंत भक्ष्यक माशांच्या जलशेतीवर प्रतिबंध घातला पाहिजे.
- (3) सागरांवर येणारा ताण टाळण्यासाठी लोकांना तळ्यांत व नद्यांत रहाणारे गोड्या पाण्यातील मासे खायला प्रोत्साहन दिले पाहिजे.
- (4) फक्त काही प्रजातींच्या माशांची शेती पारिस्थितिकीच्या जैवविविधतेला बाधक ठरत आहे.

There is an increased demand for fish as it is a good source of protein. Due to this about 70% of the world's marine fish stocks are now over fished or already fished at full capacity. Aquaculture is continuously expanded for farming fish for human consumption. But it is necessary to manage environmental risks associated with fish farming, such as water pollution and transmission of disease to adjacent wild fish population. For this aquaculture sector needs to devise effective and environment friendly methods of rearing fish species, particularly predator fish like tuna. Wealthy people are crazy about eating fish like tuna that are fed using marine wild-caught fish and this puts pressure on oceans.

Select from following statements the most appropriate conclusion of above paragraph.

- (1) People should be encouraged to adopt total vegan diet in long-term for avoiding environmental problems.
- (2) Aquaculture of predator fishes should be banned for the time being, till other environment friendly devise is designed for rearing them.
- (3) People should be encouraged to consume freshwater fish varieties that are living in lakes and rivers to avoid pressure on the oceans.
- (4) The farming of only certain kind of varieties is damaging the biodiversity of ecosystems.

89. अशोकने मोहनपेक्षा उंच उडी मारली, परंतु त्याने चेतनपेक्षा उंच उडी मारली नाही. नरेशने कृष्णापेक्षा उंच उडी मारली, परंतु त्याने मोहन एवढी उडी मारली नाही, तर उंच उडीचा उतरता क्रम कसा असेल ?

- (1) मोहन, चेतन, अशोक, नरेश, कृष्णा
- (2) चेतन, मोहन, अशोक, नरेश, कृष्णा
- (3) चेतन, अशोक, मोहन, नरेश, कृष्णा
- (4) चेतन, नरेश, मोहन, अशोक, कृष्णा

Ashok jumped higher than Mohan but not higher than Chetan. Naresh jumped higher than Krishna but not as high as that of Mohan. Then what is the correct descending order of players considering their jump?

- (1) Mohan, Chetan, Ashok, Naresh, Krishna
- (2) Chetan, Mohan, Ashok, Naresh, Krishna
- (3) Chetan, Ashok, Mohan, Naresh, Krishna
- (4) Chetan, Naresh, Mohan, Ashok, Krishna

90. काही व्यक्ती बाकावर बसल्या आहेत. V ही व्यक्ती An च्या शेजारी आणि S ही व्यक्ती G च्या शेजारी आहे. G ही व्यक्ती Aj च्या बरोबर नाही. Aj बाकाच्या डाव्या टोकाला आणि S बाकाच्या उजव्या टोकाकडून दुसऱ्या स्थानी आहे. V ही व्यक्ती An च्या उजवीकडे आणि Aj च्या उजवीकडे आहे. V आणि S सोबतीने बसल्या आहेत. जर G आणि V यांनी त्यांच्या जागांची अदलाबदल केली तर या माहितीच्या संदर्भात दिलेल्या विधानांपैकी सत्य नसलेले विधान निवडा.

- (1) त्यांची तोंडे कोणत्या दिशेला आहेत हे माहीत नसल्याने स्थाने निश्चित करता येणार नाही.
- (2) G मधल्या स्थानावर आहे.
- (3) V टोकाच्या स्थानावर आहे.
- (4) An दोनापैकी एक टोकापासून दुसऱ्या स्थानी आहे.

Some persons are sitting on a bench. V is sitting next to An and S is next to G. G is not sitting with Aj. Aj is on the left end of the bench and S is in second position from right hand end. V is on the right side of An and to the right side of Aj. V and S are sitting together. If G and V exchange their positions select the statement that is not true with respect to the given information.

- (1) Positions cannot be ascertained as the direction they face is not known.
- (2) G occupies the middle position.
- (3) V occupies the end position.
- (4) An occupies the second position from one of the end.

91. जर एक काम 10 माणसे दर दिवशी 2 तास, याप्रमाणे 5 दिवसात पूर्ण करतात, तर तेच काम 2 माणसे दिवसातून 5 तास करतील, तर त्यांना किती दिवस लागतील ?

- (1) 8
- (2) 5
- (3) 10
- (4) 12

If 10 people can do a piece of work in 5 days, working 2 hours a day, how long will 2 people take to do the same work, working 5 hours a day?

- (1) 8
- (2) 5
- (3) 10
- (4) 12

92. पुढे 5 विधाने आणि नंतर 3 विधाने विशिष्ट क्रमाने एकत्र करून पर्याय जुळवले आहेत. त्यातून तार्किकदृष्ट्या यथार्थ युक्तिवाद

निर्देशित करणारा पर्याय निवडा. युक्तिवाद यथार्थ ठरण्यासाठी जुळणीतील 3 रे विधान हे त्याआधीच्या 2 विधानांवर आधारित निष्कर्ष विधान असायला हवे.

- (a) काही वाहने पर्यावरणासाठी हानिकारक नाहीत.
- (b) वाहनांची वाहतूक कार्बन डायॉक्साईड व अन्य हरितगृह वायूंचा उत्सर्ग करते.
- (c) कार्बन डायॉक्साईड व हरितगृह वायू पर्यावरणासाठी हानिकारक आहेत.
- (d) काही वाहनांची वाहतूक कार्बन डायॉक्साईड व हरितगृह वायूंचा उत्सर्ग करत नाही.
- (e) वाहनांची वाहतूक पर्यावरणासाठी हानिकारक आहे.

पर्यायी उत्तरे :

- (1) (b), (e), (c)
- (2) (c), (b), (e)
- (3) (c), (a), (d)
- (4) (b), (d), (a)

Given below are 5 statements followed by options composed of 3 statements put together in a specific order. Choose the option that indicates logically valid argument. To be valid the 3rd statement of the composition should be the conclusion based on preceding 2 statements.

- (a) Some vehicles are not hazardous to the environment.
- (b) Vehicular traffic leads to emission of carbon dioxide and other greenhouse gases.
- (c) Carbon dioxide and other greenhouse gases are hazardous to the environment.
- (d) Some vehicular traffic does not emit Carbon dioxide and other greenhouse gases.
- (e) Vehicular traffic is hazardous to the environment.

Answer Options :

- (1) (b), (e), (c)
- (2) (c), (b), (e)
- (3) (c), (a), (d)
- (4) (b), (d), (a)

93. पुढील क्रमिकेमध्ये प्रश्नचिन्हाच्या (?) जागी योग्य पर्याय निवडा :

32, 33, 37, 46, 62, ?

- (1) 83
- (2) 87
- (3) 94
- (4) 98

Replace the question mark (?) by an appropriate alternative in the following series : 32, 33, 37, 46, 62, ?

- (1) 83
- (2) 87
- (3) 94
- (4) 98

94. तीन व्यक्तींच्या वयाची सरासरी 60 वर्षे आहे. त्यांच्या वयाचे गुणोत्तर 2:3:4 असे आहे. सर्वात तरुण आणि सर्वात वयस्कर व्यक्तींच्या वयातील फरक किती ?

- (1) 25 वर्षे
- (2) 30 वर्षे
- (3) 40 वर्षे
- (4) 45 वर्षे

The average age of three person is 60 years. Their ages are in the ratio of 2:3:4. What is the difference between the ages of the youngest and the eldest person?

- (1) 25 years (2) 30 years
(3) 40 years (4) 45 years

95. रस्त्यावरच्या विक्रेतीने एके दिवशी तिच्याकडील बाहुल्यांच्या निम्म्याहून दोन बाहुल्या अधिक विकल्या. दुसऱ्या दिवशी तिने तिच्याकडे असलेल्या बाहुल्यांच्या निम्म्यापैकी दोन बाहुल्या कमी विकल्या. तिच्याकडे 26 बाहुल्या शिल्लक राहिल्या.

सुरुवातीला तिच्याकडे असलेल्या बाहुल्यांची संख्या निवडा.

- (1) 100 (2) 96 (3) 104 (4) 92

A street vendor sold 2 dolls more than half the number of dolls she has on one day. The next day she sold 2 dolls less than half of the remaining number of dolls available with her. If she was left with 26 dolls.

Select the number of dolls she did initially have.

- (1) 100 (2) 96 (3) 104 (4) 92

96. दोन संख्यांचे गुणोत्तर 3 : 4 या प्रमाणात आहेत व त्यांच्या वर्गांची बेरीज जर 400 असेल तर त्या संख्या कोणत्या ?

- (1) 12, 16 (2) 9, 12
(3) 6, 8 (4) 15, 20

If the ratio of two numbers is 3 : 4 and the sum of their squares is 400, then which are these numbers ?

- (1) 12, 16 (2) 9, 12
(3) 6, 8 (4) 15, 20

97. नेहाचा पगार अगोदर 10% नी कमी केला व नंतर तेजीमुळे तो 30% नी वाढवला तर मुळच्या पगारात किती टक्के वाढ झाली ?

- (1) 17 (2) 20 (3) 19 (4) 18

Neha's salary was first reduced by 10% and then increased by 30% due to upturn. So what percent increase in original salary?

- (1) 17 (2) 20 (3) 19 (4) 18

98. सोमा पूर्वेकडे 10 km चालत गेला. त्यानंतर वळून दक्षिणेकडे 2 km गेला. तो पुन्हा वळून पूर्वेकडे 2 km गेला. त्यानंतर तो वळून उत्तरेकडे 7 km गेला. तर त्याच्या सुरुवातीच्या स्थाना-पासून ते सध्याच्या स्थितीच्या स्थानापर्यंतचे अंतर आहे.

- (1) 13 km
(2) 18 km

- (3) 20 km

(4) दिलेल्या माहितीच्या आधारे काढणे शक्य नाही

Soma moves 10 km to East and then turns to South and moves 2 km. He again turn East and walks 2 km. After this, he turns to North and walks 7 km. Then the distance from his starting point to the present point is

- (1) 13 km
(2) 18 km
(3) 20 km
(4) Can not be determined from the given data

99. जर एक रक्कम द.सा.द.शे. 10 दराने 2 वर्षासाठी ठेवली तर त्यावर मिळणाऱ्या सरळव्याज व चक्रवाढ व्याज यातील फरक 750 आहे, तर ती रक्कम किती ?

- (1) 75,000 (2) 60,000
(3) 15,000 (4) 90,000

The difference between the simple and compound interest on a certain sum of money for 2 years at 10% per annum is 750. What is the sum ?

- (1) 75,000 (2) 60,000
(3) 15,000 (4) 90,000

100. $\frac{1}{856 \times 592} + \frac{1}{856 \times 264} - \frac{1}{592 \times 264}$ .....ची किंमत आहे.

- (1) $\frac{1}{856 \times 592}$ (2) $\frac{1}{856 \times 92}$

- (3) 0 (4) 1

The value of

$\frac{1}{856 \times 592} + \frac{1}{856 \times 264} - \frac{1}{592 \times 264}$ is.....

- (1) $\frac{1}{856 \times 592}$ (2) $\frac{1}{856 \times 92}$
(3) 0 (4) 1

MPSC-Group-C-Combine-Prelims-Exam-2022

Ans	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	4	1	1	4	3	2	1	2	3	3
11	4	3	1	2	2	2	4	3	3	3
21	2	3	3	4	4	2	1	3	2	2
31	4	1	2	2	4	#	3	3	2	3
41	1	3	2	1	1	4	2	3	3	3
51	3	1	2	3	1	3	4	4	3	3
61	2	4	1	3	2	4	2	4	3	4
71	1	#	3	4	4	1	2	1	3	2
81	1	4	4	4	4	4	2	2	3	1
91	3	2	2	3	1	1	1	1	1	3

ने दर्शविलेल्या प्रश्न रद्द करण्यात आलेले आहेत.